

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

☐ กฎหมายใหม่

☒ แก้ไข/ปรับปรุง

☐ ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

☒ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

• ยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

• ยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่

จำเป็น

☒ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง

• แผนปฏิรูปประเทศในด้านที่ ๓ ด้านกฎหมาย

- ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ การกำหนดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม

• แผนปฏิรูปประเทศในด้านที่ ๔ ด้านกระบวนการยุติธรรม

- ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ การอำนวยความสะดวกทางคดีและการลดความเหลื่อมล้ำ

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) ได้กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่

เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๖ วรรคสี่ ได้กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องมิได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือมิได้แจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจัดทำรายงานเสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ บทบัญญัติดังกล่าวมิได้มีสภาพบังคับหรือบทกำหนดโทษกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องมิได้ดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นเหตุให้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในหลายกรณีไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้ตัดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง รวมทั้งการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย จากเดิมที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดไว้ ทำให้การเสนอมาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ที่ไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ทำได้เพียงผ่านการจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบกับมาตรา ๔๒ เท่านั้น ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวมิได้มีสภาพบังคับหรือผลผูกพันหากเทียบเคียงกับคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง รวมทั้งการกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจร้องทุกข์หรือกล่าวโทษแทนผู้เสียหายในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๗ ก็เป็นเพียงการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียหายที่ไม่อยู่ในฐานะที่จะร้องทุกข์หรือกล่าวโทษด้วยตนเองได้เป็นรายกรณีเท่านั้น มิได้ครอบคลุมไปถึงการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดีในชั้นศาล อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างรอบด้านและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การเพิ่มหน้าที่และอำนาจดังกล่าวสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๖)

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

(๑) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐตระหนักและให้ความสำคัญต่อการดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อันจะทำให้การทำหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

(๒) เพื่อให้คดีอาญาที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบในวงกว้างสามารถเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางศาลผ่านองค์กรที่มีความเป็นอิสระและมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะ โดยมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวมมิใช่การฟ้องคดีแทนผู้เสียหายเป็นรายกรณี กับทั้งยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้เสียหายที่ไม่มีกำลังทรัพย์ในการต่อสู้คดี รวมถึงลดโอกาสในการเผชิญหน้าระหว่างคู่กรณีที่เป็นประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้มีอิทธิพล อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

(๓) เพื่อให้กฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครอง ที่ไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ได้รับการปรับปรุงแก้ไข

โดยผ่านกระบวนการพิจารณาขององค์กรอิสระที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน และเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเพื่อวินิจฉัย แล้วแต่กรณี อันจะทำให้การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครองดังกล่าว มีผลผูกพันและมีสภาพบังคับที่มากกว่าการจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

การทำหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการสร้างทางเลือกให้กับประชาชนในการเข้าถึงกลไกทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

(๑) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๖ วรรคสี่

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือมิได้แจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบถึงเหตุที่ไม่อาจดำเนินการได้ ภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะจัดทำรายงานเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามความเหมาะสม และอาจเผยแพร่รายงานหรือข้อเสนอแนะให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๖ ประกอบกับมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๗

ในกรณีที่การละเมิดสิทธิมนุษยชนเรื่องใดเป็นความผิดอาญาและผู้เสียหายไม่อยู่ในฐานะที่จะร้องทุกข์หรือกล่าวโทษด้วยตนเองได้ คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจร้องทุกข์หรือกล่าวโทษได้โดยให้ถือว่าเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับแนวปฏิบัติในการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษแทนผู้เสียหายในคดีอาญา ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินการดังกล่าวไว้

(๓) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๒/๑

ในกรณีที่เห็นว่าการแก้ไขปัญหาหรือการป้องกันเพื่อมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องใดหรือลักษณะใดขึ้นอีก จำเป็นต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะจัดทำข้อเสนอแนะเสนอต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหานี้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

(๑) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๖ พรรคเสรี

ในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้กับผู้กระทำละเมิดหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในต่างประเทศพบว่า กฎหมายจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของต่างประเทศส่วนใหญ่จะกำหนดแนวทางดำเนินการไว้ใกล้เคียงกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน อาทิ

๑) สาธารณรัฐเกาหลี กฎหมายจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของสาธารณรัฐเกาหลี บัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจเสนอแนะให้ผู้ถูกร้อง หัวหน้าหน่วยงาน หรือองค์กรต้นสังกัดของบุคคลเหล่านั้น ปฏิบัติตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมถึงให้แก้ไขปรับปรุงกฎหมาย หรือนโยบาย โดยหากหัวหน้าหน่วยงานที่ได้รับข้อเสนอแนะไม่อาจดำเนินการได้จะต้องชี้แจงเหตุผลหรือความจำเป็นต่อคณะกรรมการ นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีอำนาจแนะนำให้พิจารณาความผิดทางวินัยกับผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนไปยังหัวหน้าหน่วยงานของผู้นั้น

๒) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ กฎหมายจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ บัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจเสนอแนะให้บุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำละเมิด รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๓) สาธารณรัฐอินเดีย กฎหมายจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของสาธารณรัฐอินเดีย บัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจเสนอแนะไปยังรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้จ่ายค่าชดเชย หรือค่าเสียหายให้กับผู้ร้อง ผู้เสียหาย หรือสมาชิกในครอบครัวของผู้ที่ถูกกระทำละเมิด ดำเนินการฟ้องร้อง หรือหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินคดีกับผู้กระทำละเมิด รวมทั้งเสนอแนะไปยังรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวนเพื่อให้มีการช่วยเหลือด้านการเงินอย่างเร่งด่วนซึ่งเป็นวิธีการชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษา ให้แก่ผู้เสียหายหรือบุคคลในครอบครัวตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าจำเป็น

๔) เครือรัฐออสเตรเลีย กฎหมายจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเครือรัฐออสเตรเลีย บัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจเสนอแนะไปยังบุคคลที่กระทำหรือปฏิบัติไม่สอดคล้องหรือขัดต่อสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขหรือป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำหรือการปฏิบัติดังกล่าวอีก เสนอแนะให้มีการจ่ายค่าชดเชยให้แก่บุคคลที่ได้รับความสูญเสียหรือเสียหาย หรือให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อแก้ไขเยียวยาหรือลดความสูญเสียหรือความเสียหายที่เกิดขึ้น รวมทั้งเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหรือร่างกฎหมาย ไม่ให้ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ตาม จากการติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในประเทศไทยที่ผ่านมา พบว่า มีหลายกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมิได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางดังกล่าว ซึ่งสาเหตุประการสำคัญมาจากการที่ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย หรืออาจกล่าวได้ว่า

หน่วยงานของรัฐมิได้ให้ความสำคัญต่อข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ จะต้องกำหนดสภาพบังคับในกรณีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยไม่มีเหตุอันสมควรไว้ให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวตระหนักและให้ความสำคัญต่อข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อันจะทำให้การทำหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

(๒) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๒/๑

ปัจจุบันมีหลายประเทศให้อำนาจสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการเข้าร่วมกระบวนการพิจารณาคดีของศาลในคดีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน อาทิ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศนิวซีแลนด์ สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ และสาธารณรัฐอินเดีย เป็นต้น โดยการให้อำนาจดังกล่าวได้บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในระดับพระราชบัญญัติอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นไปตามหลักการปารีสที่กำหนดให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวางเท่าที่จะเป็นไปได้โดยบัญญัติรับรองไว้อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ โดยกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของไทย มีอำนาจเสนอเรื่องและฟ้องคดีต่อศาลในคดีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ถือเป็นการพัฒนากฎหมายที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย เนื่องจากจะเป็นช่องทางในการตรวจสอบบทบัญญัติของกฎหมาย รวมถึงข้อกำหนดทางการบริหารที่มีผลบังคับใช้อยู่ว่าสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนหรือไม่ อันจะนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปตามหลักนิติรัฐ และควบคุมกฎหมายให้เป็นไปตามหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ ซึ่งหากพิจารณาจากกฎหมายของหลายประเทศจะพบว่า ได้บัญญัติให้อำนาจสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใช้สิทธิทางศาลอย่างชัดเจน ทั้งนี้ การดำเนินการทางศาลโดยทั่วไปมีรูปแบบที่ค่อนข้างเป็นทางการ มีขั้นตอนและกระบวนการที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้มีความรู้และประสบการณ์ และต้องใช้ทุนทรัพย์ค่อนข้างสูง ประชาชนจำนวนมากจึงมีความประสงค์ขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นตัวแทนในการใช้สิทธิทางศาลแทนประชาชน โดยเฉพาะในกรณีที่เรื่องดังกล่าวเกิดผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนของประชาชนในวงกว้างหรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ การที่ไม่มีกฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใช้สิทธิทางศาลได้ จึงเปรียบเสมือนเป็นการตัดโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชนที่ประสงค์จะขอความคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนจากหน่วยงานรัฐ และทำให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่สามารถเป็นตัวแทนของหน่วยงานรัฐในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้น การมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถใช้สิทธิทางศาลได้อย่างชัดเจนโดยกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสม จะทำให้การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ☒ ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ☒ ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

(๑) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๖ วรยศี

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มีความใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๓ ที่กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นส่วนงานการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้งนี้ ในการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ได้กำหนดให้กรณีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยตรง ไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนและให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นส่วนหนึ่งของส่วนงานการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และจัดทำรายงานเสนอคณะรัฐมนตรี

(๒) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๗

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มีความสัมพันธ์กับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) ที่กำหนดให้ “ผู้เสียหาย” หมายความว่าบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ ประกอบกับมาตรา ๑๒๐ ที่กำหนดให้พนักงานอัยการและผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาล ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ โดยกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายในคดีอาญา จะไม่ทับซ้อนกับกลไกการดำเนินคดีอาญาปกติของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เนื่องจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะดำเนินคดีอาญาเฉพาะกรณีที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบในวงกว้าง โดยมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวมมิใช่การฟ้องคดีแทน

ผู้เสียหายเป็นรายกรณี นอกจากนี้ การกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น เนื่องจากร่างกฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฟ้องคดีอาญาแทนผู้เสียหาย โดยใช้กระบวนการฟ้องคดีต่อศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งบัญญัติให้พนักงานอัยการและผู้เสียหายเท่านั้นที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาล

(๓) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๒/๑

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มีความใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ ที่กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่า ๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และ ๒) กฎคำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง อย่างไรก็ตาม การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ โดยกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจในการเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครองนั้น นอกจากจะต้องเป็นกรณีที่เห็นว่า กฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครอง มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายแล้ว ยังต้องเป็นกรณีที่กฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครองดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนอีกด้วย ดังนั้น การทำหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ จึงไม่ซ้ำซ้อนกับผู้ตรวจการแผ่นดินแต่อย่างใด แต่เป็นการทำหน้าที่ในมุมมองด้านสิทธิมนุษยชนโดยนำกติกาหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศที่กำหนดรับรองสิทธิมนุษยชนมาประกอบการวินิจฉัย

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ไม่ได้เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระแก่บุคคลแต่อย่างใด

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คຸ່ມครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ไม่ได้เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระแก่บุคคลใด จึงมิได้กำหนดมาตรการป้องกัน แก้ไข คຸ່ມครอง หรือเยียวยาในเรื่องดังกล่าว

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

(๑) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๖ วรรคสี่

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ได้กำหนดสภาพบังคับกับหน่วยงานของรัฐโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานของรัฐตระหนักและให้ความสำคัญต่อการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อันจะทำให้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม ช่วยจัดความไม่เป็นธรรมในสังคม และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน รวมทั้งยังส่งผลให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของไทยเป็นที่ยอมรับและได้รับความเชื่อมั่นในเวทีนานาชาติมากยิ่งขึ้น

(๒) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๗

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ได้กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายในคดีอาญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คดีอาญาที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบในวงกว้าง สามารถเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางศาลผ่านองค์กรที่มีความเป็นอิสระและมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะ โดยมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวมมิใช่การฟ้องคดีแทนผู้เสียหายเป็นรายกรณี กับทั้งยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้เสียหายที่ไม่มีกำลังทรัพย์ในการต่อสู้คดี รวมถึงลดโอกาสในการเผชิญหน้าระหว่างคู่กรณีที่เป็นประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้มีอิทธิพล อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

(๓) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๒/๑

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ได้กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครอง ที่ไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยผ่านกระบวนการพิจารณาขององค์กรอิสระที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน และเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด อันจะทำให้กฎหมายในประเทศ รวมทั้งกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครอง มีความสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับประชาชน กับทั้งยังส่งผลดีต่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของประเทศไทย

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ เป็นการเพิ่มเติมกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป โดยเมื่อได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะต้องออกระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ซึ่งจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับตั้งแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

มีการนำเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศมาใช้ภายในองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการยื่นคำร้องและลดขั้นตอนในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ตามที่เสนอแล้ว จะมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการส่งต่อเรื่องร้องเรียนหรือข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่อไป

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

(๑) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๖ วรรคสี่

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยกำหนดสภาพบังคับกับหน่วยงานของรัฐที่ไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร โดยให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดังนั้น เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อกำหนดแนวทางดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าวร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับตั้งแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

(๒) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๒/๑

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ เป็นการกำหนดภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพิ่มเติมจากกฎหมายปัจจุบัน โดยกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายในคดีอาญา รวมทั้งเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภารกิจที่เกิดขึ้นใหม่ให้กับบุคลากรเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ภารกิจที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวยังเกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ และศาลปกครอง รวมทั้งยังมีความใกล้เคียงกับการทำหน้าที่ของพนักงานอัยการและผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนั้น เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะต้องประสานความร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าวร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับตั้งแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก

(๑) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๖ วรรคสี่

ไม่มีต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นการดำเนินการที่อยู่ภายใต้ภารกิจตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง

เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) และมาตรา ๓๖ และเป็นเพียงการกำหนดสภาพบังคับกับหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิด สิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มิได้เป็นการกำหนดภารกิจเพิ่มเติมแต่อย่างใด

(๒) กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๒/๑

เป็นการกำหนดภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพิ่มเติมจากกฎหมาย ปัจจุบัน จึงมีต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนี้

๑) อัตราค่าจ้างที่คาดว่าจะต้องใช้

ข้าราชการ จำนวน ๙ คน พนักงานราชการ จำนวน ๓ คน ลูกจ้าง จำนวน ๓ คน

๒) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้

เป็นไปตามงบประมาณปกติของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แต่จะมี ภาระด้านงบประมาณที่เพิ่มขึ้นตามอัตราค่าจ้างใน ๑) และจากค่าธรรมเนียมที่ใช้ในการดำเนินคดีในศาล

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม

มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในเชิงบวก เนื่องจากการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญฯ จะทำให้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชนได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบและ เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และยังทำให้กฎหมายภายในประเทศได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับ หลักสิทธิมนุษยชน อันจะเป็นการช่วยขจัดความไม่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกให้แก่สังคม กับทั้งยัง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในเชิงบวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการที่ประเทศ ต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศจะไม่ยกปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับ หลักสิทธิมนุษยชนขึ้นมาเป็นข้อจำกัดในการลงทุนในประเทศ หรือเป็นข้อจำกัดมิให้ได้รับสิทธิประโยชน์หรือ จำกัดสิทธิในด้านการค้าและการลงทุนในต่างประเทศ นอกจากนี้ การกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติมีอำนาจในการเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง รวมทั้งการฟ้องคดี ต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายในคดีอาญา นอกจากจะเป็นการกำหนดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้าง ความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคมแล้ว ยังเป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับประชาชนที่ไม่มี กำลังทรัพย์ในการต่อสู้คดีอีกด้วย

๘.๒ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

ไม่มี

๘.๓ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

ไม่มี

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

ไม่มี

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

ไม่มี

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

ไม่มี

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนิน
กิจการทางปกครอง

ไม่มี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์
อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นางสาวพรรษา หอมหวล)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

นายภาณุวัฒน์ ทองสุข

รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายโกเมศ สุนทร

ผู้ตรวจราชการ

นางสาวทิพย์ธีรา รัมมณีย์

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

นายเอกลักษณ์ ภูมิศาสตร์

นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานนิติกร สำนักกฎหมาย

หมายเลขติดต่อ

๐ ๒๑๔๑ ๑๙๔๐, ๐ ๒๑๔๑ ๑๙๒๐

อีเมล

nitikan@nhrc.or.th